

teatre lliure

FITXA PEDAGÒGICA
GATA SOBRE TEULADA DE ZINC CALENTA
de Tennessee Williams
adaptació lliure i direcció Àlex Rigola

ÍNDEX

PREPARA'T PER AL LLIURE

FITXA ARTÍSTICA.....	2
INFORMACIÓ PRÈVIA.....	2
Sobre l'obra.....	3
Sobre l'autor.....	4
Sobre el director.....	6

PER SABER-NE MÉS

Filmografia relacionada.....	8
------------------------------	---

© Ros Ribas

.....

PER TREBALLAR A L'AULA

PROPOSTES DIDÀCTIQUES.....	9
Relacionades amb el context.....	9
Relacionades amb l'escenografia.....	11
Relacionades en la posada en escena.....	13
Relacionades amb els personatges.....	15

© Ros Ribas

FITXA ARTÍSTICA

Teatre Llura Gràcia - del 30 de setembre al 12 de desembre

Gata sobre teulada de zinc calenta

de Tennessee Williams

adaptació lliure i direcció Àlex Rigola

.....

INTÈRPRETS

Chantal Aimée Maggie / Muntsa Alcañiz mare / Andreu Benito pare / Joan Carreras Brick / Ester Cort Mae / Santi Ricart Gooper / Raffel Plana músic

traducció de l'anglès Joan Sellent / escenografia Max Glaenzel / vestuari Berta Riera i Georgina Viñolo / caracterització Ignasi Ruiz / il·luminació Xavier Clot (a.a.i.) / so Igor Pinto

ajudanta de direcció Georgina Oliva / ajudanta d'escenografia Àngela Ribera / preparació física Ferran Carvajal / alumne en pràctiques de direcció de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona Josep Sala

construcció d'escenografia Tallers d'escenografia Jordi Castells

INFORMACIÓ PRÈVIA

SOBRE L'OBRA

.....

Un fresc sobre les relacions humanes, la mentida, la desintegració de la parella i el desmembrament d'una família. Un retrat dels problemes que tenim per afrontar i dir la veritat amb les persones que tenim més a prop. *WHY IS SO HARD TO TALK?* diu Tennessee Williams en boca d'un dels personatges.

Un espectacle d'esgotament psíquic i emocional per als actors. Molt lluny ens queda la pel·lícula de Richard Brooks i molt a prop el món de Williams. I situat als... als 50? ...ara? *Welcome to the couple hell and the family jungle!*

Cat on a Hot Tin Roof es va estrenar a Broadway el 1955 sota la direcció d'Elia Kazan, interpretada per Barbara Bel Geddes (Maggie), Ben Gazzara (Brick), Burl Ives (Big Daddy), Mildred Dunnock (Big Mama), Pat Hingle (Gooper) i Madeleine Sherwood (Mae).

El 1958 se'n va fer l'adaptació cinematogràfica dirigida per Richard Brooks amb Elizabeth Taylor (Maggie), Paul Newman (Brick), Judith Anderson (Big Mama), Jack Carson (Gooper), i Burl Ives i Madeleine Sherwood repetint paper.

SOBRE L'AUTOR

Biografia

Tennessee Williams

(Columbus, 1911 - Nova York, 1983)

Thomas Lanier Williams, conegut arreu amb el nom artístic de **Tennessee Williams**, va ser **dramaturg, guionista i novel·lista**. Va estudiar a les Universitats de Missouri, Iowa i a la Washington University de St. Louis.

La seva primera obra, *Battle of Angels*, (1940), **obria un cicle dramàtic dominat per una visió esquinçada i lírica de la forma de vida americana**: frustracions, alcoholisme, passions eròtiques i desenganys donen el to pessimista i escèptic d'aquesta dramaturgia que va tenir a una de les seves fonts argumentals de més èxit en el cinema de dues dècades. Altres peces seves *The Glass Ménagerie* (1945, Drama Critics Circle Prize), *You touched me* (1946), que pertanyen a la primera fase del seu cicle dramàtic, no permetien preveure el que avui ja es discuteix com a ocàs d'aquest autor, que el 1962 declarava ser «físicament repel·lent» i estar «avorrint el públic».

El 1948, amb *A Streetcar Named Desire* obté el premi Pulitzer, un **guardó** que rebrà també el **1955** per *A Cat on a Hot Tin Roof*, les adaptacions cinematogràfiques de les quals ambdues portades al cinema, amb un gran repartiment artístic després de l'èxit assolit als escenaris nord-americans. El mateix reconeixement va merèixer, el 1961, *The Night of The Iguana*, que va rebre el Drama Critics Circle Prize.

L'èxit teatral i cinematogràfic assolit amb *Summer and Smok* (1948) i *Rose Tattoo* (1950, Tony Award) contrasta amb la banalitat de les seves últimes obres, a l'estil de la seva *Bye Bye Birdie* (1960), una peça tocant el fulletó. A aquesta gradual pèrdua de les seves virtuts inicials corresponen obres com *The Milk Train doesn't Stop Here Any More* (1962), *The Two character Play* (1967) i, *In the Bar of a Tokyo Hotel* (1969).

Com ell mateix explica a les seves memòries, les seves obres es basen fonamentalment en el sexe i en la violència. La seva homosexualitat confessada obertament el va induir a convertir la dona en figura central de la major part del seu teatre. La frustració, la poesia irrealista, la tendresa i la crueltat són els puntals psicoanalítics de les passions que viuen els personatges de les seves obres. Williams escenifica una sèrie de problemes típicament nord-americans; *Camino Real* (1953), és una investigació expressionista les seves pròpies actituds en l'activitat de l'artista; *Orpheus descending* (1957) ha estat descrita com un «poema oníric i fantàstic», malgrat el caràcter tenebrós del tema: la fagocitació de l'individu pel seu homònim; finalment, *The Night of the Iguana* (1961), reitera el tema de la solitud de l'individu, submergit en el major desemparament moral, però sempre desitjós de reviure, tot i que sigui fora del temps.

El 1980 el president Jimmy Carter li va atorgar la medalla Presidencial a la Llibertat. Tennessee Williams mor el 1983 a Nova York.

Tennessee Williams

SOBRE EL DIRECTOR

.....

Biografia

Àlex Rigola

Àlex Rigola

(Barcelona, 1969)

Director d'escena. És director del Teatre Lliure des del 2003.

Direccions d'escena i adaptacions

- 2009 *Nixon-Frost* de Peter Morgan. Teatre Lliure.
- 2008 *Días mejores*, de Richard Dresser. Teatro de La Abadía.
Rock'n'Roll, de Tom Stoppard. Teatre Lliure. Premi de la Crítica de Barcelona al Millor Espectacle Teatral i Millor intèrpret femenina.
El buñuelo de Hamlet, de Luis Buñuel i Pepín Bello. Lectura EXPO Zaragoza'08.
- 2007 *2666*, de Roberto Bolaño. Teatre Lliure- Barcelona Grec Festival 2007. Premi de la Crítica de Barcelona al Millor Espectacle Teatral, Millor Dramatúrgia i Millor Escenografia 2007. Premi Internacional Terenci Moix de les Arts Escèniques 2008 i Premi Qwerty 2008 a la millor adaptació d'una novel·la en d'altres mitjans. Premi Max 2009 al Millor Espectacle Teatral.
L'holandès errant, de R. Wagner. Gran Teatre del Liceu.
- 2006 *La nit just abans dels boscos*, de B-M. Koltès. Temporada Alta.
Arbusht, de Paco Zarzoso. Teatre Lliure- Barcelona Grec Festival 2006.
Largo viaje hacia la noche, d'Eugene O'Neill. Teatro de La Abadía 2005-06. Premio Notodo 2006 al Mejor Espectáculo de Artes Escénicas.
- 2005 *European House (pròleg d'un Hamlet sense paraules)*. Festival Temporada Alta.
Ricard 3r, de William Shakespeare. Festival de Teatro Clásico de Almagro i Teatre Lliure 2005-06.
- 2004 *Santa Joana dels Escorxadors*, de Bertolt Brecht. Festival Grec 2004 i Teatre Lliure 2004-05
- 2003 *Glengarry Glen Ross*, de David Mamet. Teatre Lliure.
Cançons d'amor i droga (Pla es fa el Sales), de P. Sales, A. Pla, J. Farrés i À. Rigola. Teatre Lliure. Barcelona. Premi Enderrock al Millor Espectacle Musical.
Cancionero de palacio, XVII Festival Castell de Peralada. Direcció musical Carles Magraner.

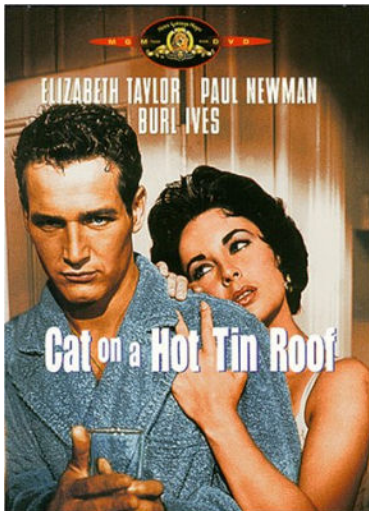
- 2002 *Juli Cèsar* de W. Shakespeare. Teatre Lliure.
Ubú d'Alfred Jarry. Teatre de La Abadía de Madrid.
- 2001 *Woyzeck* de G. Büchner. Festival Grec i Teatre Romea.
Les variacions Goldberg de George Tabori. Teatre Nacional de Catalunya (Sala Tallers).
Suzuki I i II d'Aleksei Xipenko. Teatre Lliure.
- 2000 *Titus Andrònic* de W. Shakespeare. Festival Grec 2000 i Temporada Teatre Lliure 2000-2001. Premi José Luis Alonso per a joves directors de l'ADE (Asociación de Directores de Escena) 2000 i Premi Butaca 2001 al millor director de teatre i al millor muntatge teatral. Premi de la Crítica a la Millor Direcció.
Un cop baix de Richard Dresser. Sitges Teatre Internacional (STI) i Sala Beckett. Premi de la Crítica a la Millor Direcció.
- 1999 *La màquina d'aigua* de David Mamet. STI i Sala Beckett. Premi de la Crítica a la Millor Direcció.
- 1998 *Troianes* d'Eurípides. STI.
- 1997 *Kafka: El Procés* de Franz Kafka. STI i Teatre Adrià Gual.
- 1996 *Camí de Wolokolamsk (I)* de Heiner Müller a l'homenatge a Heiner Müller fet al Teatre Artenbrut.

© Maider Mendazar

PER SABER-NE MÉS:

FILMOGRAFIA RELACIONADA

***Gata sobre teulada de zinc*, Richard Brooks, 1958**

L'íminent mort del patriarca d'una acomodada família de sud provoca una commoció entre els seus successors, enfront d'això sobren infinites possibilitats de disposar de la fortuna familiar. Els seus dos fills, Brick i Gooper, s'enfronten violentament per aconseguir la supremàcia. Brick incapaç d'enfrontar-se a les responsabilitats de la nova situació, busca refugi a l'alcohol. Però Maggie, la seva dona, no està disposada a contemplar impasible la destrucció de Brick.

Leonardo DiCaprio Kate Winslet

***Revolutionary Road*, Sam Mendes, 2008**

Als anys cinquanta, Frank y April són una jove parella que viu els suburbis de Connecticut. La seva vida, aparentment feliç per molts altres, després de casar-se i tenir dos fills, es troben sobre la disjuntiva de lluitar pels seus veritables desitjos o conformar-se amb el seu estat actual, una vida en la qual els dos se senten mediocres, precisament ells que sempre s'havien vist especials, diferents, preparats per aconseguir els seus somnis i aconseguir alts ideals.

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

A continuació us presentem diferents propostes didàctiques relacionades amb el context, l'escenografia, els personatges i el material gràfic, per tal que els professors triïn les activitats més adients per treballar àrees com la història, la geografia, la literatura, la llengua, l'art i la plàstica.

.....

RELACIONADES AMB EL CONTEXT

Els anys 50 i 60 als EUA

Durant la dècada de 1950, la URSS, que havia sigut aliada dels països que van derrotar a Alemanya i les altres nacions de l'eix, rapidament es va veure transformada en "l'enemic d'occident" i el món va veure formar-se el que es va conèixer com a Guerra

Poc després de la fi del conflicte mundial, la guerra civil a Xina, va donar el triomf de Mao Zedong qui va instaurar a la part continental de la seva nació un règim totalitari de base comunista, reconegut com a República Popular Xina.

EEUU va veure una revolució cultural impulsada per el ràpid desenvolupament industrial i conseqüent fenomen de consumisme.

En el primer lustre del deseni de 1960, el règim implantat a Cuba, per Fidel Castro i Che Guevara, entre altres, va orientar la política del seu país cap a la URSS, la qual va passar a ser un incondicional aliat. La situació va tenir un punt més dramàtic a la crisi dels misils de 1962, que va portar a la humanitat a estar més aprop que mai a la tercera guerra mundial, però que es va poder evitar gràcies a la voluntat de Nikita Jruschov i John F. Kennedy.

Aquest deseni va portar en si l'inici de la guerra de Vietnam, les conseqüències socioculturals directes encara es perceben culturalment.

La "carrera espacial" va donar com a guanyadora els EEUU, que van aconseguir col·locar el primer ésser humà sobre la superfície llunar el 1969. Això fou possible en part per l'impuls que havia donat John F. Kennedy, qui havia sigut assassinat el 1963 en extranyes circumstàncies que van sumir el poble americà en la més profunda de les crisis d'identitat.

.....
ACTIVITATS SOBRE EL CONTEXT

1. Després de veure l'obra i de llegir aquestes definicions sobre els anys 50 i 60 als EUA, digues com es relacionen amb l'obra. A través de la pel·lícula de Richard Brooks, pots trobar altres informacions que et poden ajudar a contextualitzar l'obra.

2. Quins són els elements del text que et fan pensar que es troben a finals dels anys cinquanta? Que destacaries?

© fotos d'assaig Ros Ribas

RELACIONADES AMB L'ESCENOGRAFIA

Cada obra de teatre transmet moltes informacions simultànies a través dels diferents llenguatges escènics. Els decorats, el vestuari o la música, entre d'altres, formen part d'aquesta posada en escena. El director fa una determinada lectura de l'obra i, conjuntament amb el seu equip, pren unes opcions estètiques.

© fotos d'assaig Ros Ribas

.....

ACTIVITATS SOBRE L'ESCENOGRAFIA

1. Com has vist, l'escenografia d'aquest espectacle és aparentment senzilla per les dimensions de la sala. És una escenografia de petit format, però no per això menys interessant. Quina escenografia t'havies imaginat trobar? Quins són els elements escenogràfics que t'han cridat més l'atenció? Diques per què.

2. Observant l'escenografia, digues quina impressió et transmet. Quin ambient vol recrear aquí el director? Creus que l'escenografia es podria relacionar amb el context històric? Fés un llistat dels elements escenogràfics que destacaries i digues quins penses que poden ser els seus significats.

3. Creus que aquesta escenografia és molt específica d'aquest espectacle en concret? Digues com la dissenyaries, sempre tinguent en compte les dimensions de la sala.

© fotos d'assaig Ros Ribas

RELACIONADES AMB LA POSADA EN ESCENA

El llenguatge és la capacitat de l'ésser humà de comunicar-se utilitzant un sistema de signes. Una llengua o idioma és una representació particular d'aquesta capacitat. Hi ha molts tipus de comunicar, entre d'ells els llenguatges artístics, com poden ser el teatre, el cinema, la música, l'art, la literatura. Aquests llenguatges molt sovint tenen punts en comú, i fins i tot es complementen.

© fotos d'assaig Ros Ribas

ACTIVITATS SOBRE LA POSADA EN ESCENA

1. La posada en escena varia segons el director/a que porta a escena el text, en aquest cas el director és Àlex Rigola i l'escenografia és de Max Glaenzel. Quins són els llenguatges que utilitzen? Podríem relacionar el llenguatge teatral amb el llenguatge cinematogràfic? Recordes alguna de les escenes de la pel·lícula de Brooks, la podries relacionar amb alguna escena de l'obra?

2. El vestuari i la música, també són elements que configuren la posada en escena, descriu el vestuari de les tres dones que apareixen a l'espectacle, la Maggie, Mae i l'àvia, i digues com es relaciona la seva manera de vestir amb el personatge.

Són vestits que els podries lligar amb el context històric? Quina gama de colors hi destaca?

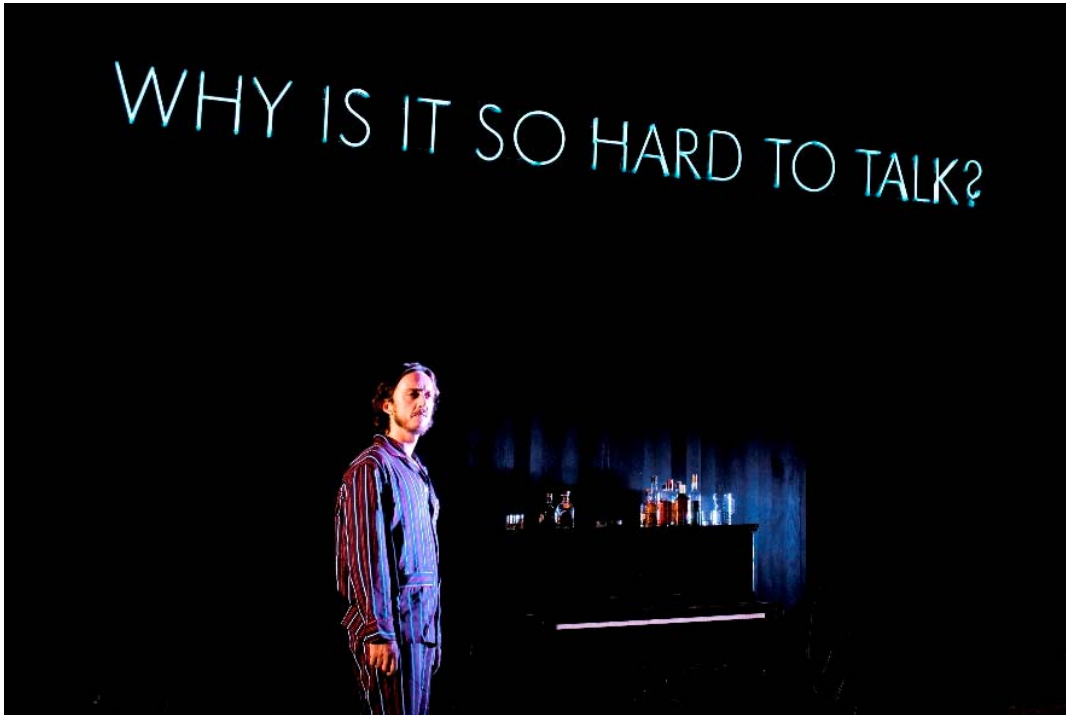
Pel que fa a la música, has vist que hi ha un pianista que toca en directa durant tot l'espectacle, busca quins són els fragments que toca. I Busca també quina és la música grabada que sona al final de l'espectacle.

© fotos d'assaig Ros Ribas

RELACIONADES AMB ELS PERSONATGES

Els personatges, la gran majoria de vegades, són els qui porten el pes de l'obra. Cada un té una presència concreta, un vestuari, uns moviments, una gesticulació singulars. Tal i com succeeix a la vida real, els personatges no són estàtics, tenen una evolució, una transformació, però cada un té el seu rol.

© Ros Ribas

.....

ACTIVITATS SOBRE ELS PERSONATGES

- 1.** Com has vist, a l'obra hi apareixen personatges que tenen més pes, qui són els protagonistes? Quina relació tenen entre ells? Quin és el problema clau en el qual es troben aquest personatges?
- 2.** Defineix les situacions en la qual es troben aquests personatges i quins recursos interpretatius utilitzen.